UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De atrio mundo[rum]. ca. xv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Visual Library

ciũt.clxxx. Ad q̃s implẽdos neceſſarie eẽnt
xxvj. domũcule ſi continue eſſent.

De atrio ſacerdotũ. Ca. XIIII

ET edificauit a
trĩũ iterĩꝰ trib⁊ ordib⁊ lapidũ
politoꝝ et vno ordine lignoꝝ
cedri. Porro plã fuerũt atria circa tẽplũ vt
ĩ pſalmo legit̃ Qui ſtatis ĩ do. dñi in a. do. dĩ
nr̃i. De interiori tm̃ atrio mẽtio fit in regũ. ð
eodẽ et de ſcd̃o tractat ioſephus. Sꝫ p̃t hec
duo etiã fuerunt alia duo. Igit̃ atriũ interiꝰ
erat platea grandis ex omni parte circa tem
pluꝫ diffuſa: ꝑ quadrũ que p̃ forib⁊ tẽpli ad
orientẽ plurimũ extendebat̃: quia ibi erat al
tare ereum: et luteres. et ibi miniſtrabãt leui
te et ſacerdotes corã dñ̃o Circa vtrũq; ꝓo la
tus tẽpli nõ adeo diffuſa erat. Ab occidẽte
ꝓo ſtrictior: cuiꝰ pauimentũ vario marmore
ſtratũ erat. et diuerſis imaginib⁊ venuſtatũ
Hoc atriũ cingebat murus breuis in altitu
dine tm̃ triũ cubitoꝝ. et erat vnꝰ cubitus la
pidum vniꝰ coloris. ſecũdus lapidũ alteriꝰ
coloris: et tertiꝰ tertij coloris Intus aũt erat
veſtitꝰ cedro: ⁊ poſitꝰ erat murꝰ ꝑ girũ ĩ extre
mitate huiꝰ atrij: vt ceteros a miniſtris ab ĩ
greſſu atrij ꝓhiberet Ad hũc ſe appodiabãt
pſallẽtes: et ↄuerſi ad populum ſuꝑ hũc icli
nati loquebant̃ In eodẽ muro ſtabant colũ
ne equis interuallis diſpoſite: populũ extra
ſtantẽ ad legem ſanctimonie p̃monẽtes alie
lr̃is hebreis, alie grecis. alie latinis. ⁊ ne ĩ lo
cũ ſanctũ tranſirent ꝓhibentes. Hic ambitꝰ
muri ꝓprio nomine vocabat̃ gion. latine ꝓo
cãcellꝰ. Unũ ſolũ habebat introitum ab ori
ente cõtra portã templi: habens aperturam
xxv. cubitoꝝ ſine forib⁊: vſq; ad hunc introi-
tum aſcendebant viri ⁊ mulieres deferentes
oblationes ſuas ad miniſtros ſibi occurren
tes. Nec licebat eis niſi in quibuſdam caſib⁊
vlteriꝰ trãſire: ⁊ aſcen
debãt ad ipm ꝑ. xiiij.
gradꝰ. Hoc atriũ di
cebatur atrium inte-
riꝰ vel atriũ ſacerdo
tum: qd̃ etiaꝫ illi qui
erant aaronite. ſed propter maculã aliquam
offerre non poterant. nõ intrabãt: licꝫ ð par
tib⁊ ſacrificioꝝ alerent̃.

Forte quãdo fiebat
iudiciũ zelotypie: vl̃
qñ nazareꝰ adimple
bat tempus voti.

De atrio mundoꝝ Ca. XV

POST illud atriuꝫ
⁊ ĩfra ipm in decliui latere mõ-
tis poſitũ erat ſcd̃m atrium: qd̃
dicebat̃ ſanctũ: qd̃ ioſephus vocat aulã vel
baſilicã grandẽ. Erat aũt diffuſuꝫ ꝑ circũitũ
circa atriũ interius: longe tamẽ maius eo: et
pauimentatũ vario marmore. Erat q̃ꝫ circũ
ſeptũ muro in altitudiue. xxv. cubitoꝝ interi
us: exteriꝰ ꝓo altitudinis. xl. cubitoꝝ ſc̃m de-
cliuitatẽ collis Et lꝫ ſic altus eſſet: nõ aſcẽde
bat tamẽ vſq; ad fabricam templi: nec ipius
aſpectũ ꝓhibebat. Erat autẽ murus iſte ad
occidentẽ ſimplex ⁊ nullam habens portam
In vtroq; vero latere et in fronte oriẽtali ha
bebat porticꝰ circũiacẽtes inſtar clauſtri mo-
nachorum: in quib⁊ erant columne ſinglõꝝ
lapidũ diuerſi coloris cum baſib⁊ argenteis
Camere vero porticum ⁊ laquearia cedrina
erant. Latitudo ꝓo porticꝰ. xxx. cubitoꝝ. In
latere meridiano erãt q̃ttuor porte duplices
valuas habẽtes: q̃ lamis aureis ⁊ argẽteis
miro ope decorate erant. Eiuſdem numeri ⁊
eiuſdem ſchematis erãt porte in latere ſeptẽ
trionali. In his ſedebãt ianitores vt arcerẽt
ĩmũdos ab introitu huiꝰ atrij. Porro ĩ orien
tali fronte erat porta q̃ ſpecioſa dicebat̃: ha-
bens valuas de ere corinthio factas. In an
gulis huius frontis erãt due porte modice:
ꝑ quas aſcendebant mulieres ad offerendũ
Uel forte miniſtri deſcendebant in occurſũ
eaꝝ: ibi ad ſuſcipiendas earum oblationes.
Per has portas quas diximus aſcẽdebant
vndequaq; viri mundi in atriũ ſcd̃m: vt ora
rent ſub diuo tp̃e ſerenitatis: ſub porticibus
tp̃e tẽpeſtatis. In platea huiꝰ atrij orientalis
vendebant̃ animalia ⁊ volucres ad offeren-
dũ. ⁊ menſe numularioꝝ ſtabãt ibi: q̃s euer-
tit dñ̃s. In porticib⁊ aũt circa portas ſtabãt
gazophylaria diuerſi generis ad recipiẽdas
oblationes ingredientiũ. In porticib⁊ laterũ
erãt paſtoforia. i. loca ſeꝑata ad comedendũ
in quib⁊ ſacrificãtes de ꝑtib⁊ ſacrificioꝝ que
eos ↄtingebãt veſcebant̃ coraꝫ dñ̃o. Quidã
tamẽ volũt ꝙ ibi tm̃ a foris venientes a fini
bus iſrael comedebant. ⁊ ob hoc dici paſto-
foria In eiſdẽ porticib⁊ erãt cathedre ⁊ ſyne-
dre ⁊ exedre. i. tria genera ſediliũ: vt ait Iſido
rus. In cathedris ſedebant doctores in gy-
mnaſio. In ſynedris ſedebãt auditores ĩ ↄſi
ſtorio. Et dicebãt ſynedre. q. ↄſeſſus In exe-

dris aūt ſedebant aſſeſſores cuꝫ iudice quā do ſecretiꝰ aliquid tractabāt.q. in locutorio Et dicebanť exedre.q.aſſeſſus:licꝫ exedra ſepius ponatur ꝑ thalamo Hoc atriū ſcōm ſe pe in euangelio diciť tēplū:vbi diciť ꝙ oues et animalia vēdebanť in tēplo:ꝛ ꝙ ieſus do cebat ī templo:et ꝙ filij iſrael orabāt in tēplo ꝛc.in hunc modum.

De atrio mulierū. Ca.XVI.

Poro ſub hoc a

(p) trio erat atriū tertiū ſimiliť in de cliui latere mōtis poſitū:eiuſdē cōpoſitionis cū ſecūdo etſi nō tāte venuſtatis:nec tam ꝓcioſi ornatus. In hoc orabant mulieres munde tantum.

De atrio immundoꝝ Ca.XVII

Iſtra illud atri

(i) um erat et quartū:in q̄ orabāt viri imūdi et mlieres ꝛ gētiles. cuius murus exterior in radice collis poſitꝰ erat et aſcendebāt.cccc.cubitis vſqꝫ ad verticem tm̄ collis:in quo ſitum erat templuꝫ:et ita muri atriorum in nullo prohibebāt aſpectuꝫ templi:nec eorū qui miniſtrabāt ī atrio interiori.

De altari et mari eneo Ca.XVIII.

Poro ī atrio ite

(p) riori erat altare ereū:factuꝫ ex lapidibꝫ impolitis circūtectuꝫ ex ea ꝑte ere:lōge maioris q̄ntitatꝭ q̄ȝ illō portatile qō factū fuit in deſerto.xx.cubitoꝝ lōgitudis et totidē altitudinis. ꝛ erat ſub eo fouea grandis:in quā ꝑ foramē in medio altaris poſitū cineres defluebāt : ꝛ ſanguis q̄ ad crepidinē altaris fundebať influebat in eam Quandoqꝫ ꝟo mundabať fouea ꝑ feneſtraꝫ q̄ erat ad orientē. Altare ꝟo qō fecerat moyſes ꝓpter reuerentiaꝫ ſui in aliqua parte atrij reſeruatū eſt Qō quidā tradunt ibi ꝑmāſiſſe vſqꝫ ad euerſionē tēpli factaꝫ ꝑ rhomanos. Imo etiā poſtea cū gentiles habitauerūt in hieruſalē fecerūt ex eo horologiū ſibi. De loco ꝟo huiꝰ altaris:ꝛ quō imolātes ad latus eius immolarent corā dn̄o ſupra ſatis dictū eſt Porro in eodem atrio poſuit ſalomon mare eneū fuſile : qō nos lauatorium dicere poſſumus:vt in eo ſacerdotes miſtraturi ablu erent pedes ꝛ manus. Quod ioſephꝰ vocat cātarū ingentē ī ſchemate hemiſpherij factum. cuiꝰ latitudo decē cubitoruꝫ erat ꝑ diametrū a labio vſqꝫ ad labium. Altitudo ꝟo erat quinqꝫ cubitoruꝫ a labio ſcꝫ vſqꝫ ad fundū. ſpiſſitudo vero erat .iij.digitoꝝ. In ſuperiori parte adeo latum erat ꝙ reſticula.xxx.cubitoꝝ cingebat illud ꝑ circuitum. ſed paulatim ī deſcenſu anguſtiꝰ fiebat adeo vt circa fundū reſticula decē cubitorū ambiret illō. Supremū eiꝰ labiū repanſum erat ad modū lilij. In lateribꝫ aūt eius extriſecus duo ordines erāt ſculpturaꝝ hiſtoriatarū.id eſt hiſtorias aliq̄s habentiū. Capiebat autem duo milia batos. id eſt tria milia metretas. Batus em̄ capit metretā ꝛ dimidium. Et eſt batus mēſura triū modioꝝ. eiuſdē capacitatꝭ cuius ꝛ ephi. Sed ꝛ batus eſt mēſura liquidoꝝ:ephi vero aridoꝝ. Porro baſis ſuper quam ſtabat habebat.xij.boues eneos et fuſiles:e quibꝫ tres reſpiciebant ad aquilonem.tres ad occidentem.tres ad meridiē.tres ad orientē. q̄rū anteriora tm̄ prominebant ſub mari:poſteriora vero intus latitabant.

Id eſt linea diametraliter a labio ad oppoſitū labiū protenſa.x.cubitos habebat.

De luteribus. Ca.XIX.

Ecit quoqꝫ ſalo

(f) mō decē luteres eneos ꝛ fuſiles altitudis q̄ttuor cubitoꝝ. Erat autem in ſummitate luteris os recuruatū interius:ꝛ adeo anguſtū : vt vnius cubiti eſſet eius latitudo. Fundus vero eiuſdē erat latitudinis cubiti et dimidij:iuxta quātitateꝫ baſis ſuꝑ quā ſedebāt Quadraginta batos capiebat luteruus. In eis abluebāť iteſtina et pedes holocauſtorū ꝛ erāt oēs eiuſdem facture ſicut ꝛ baſes q̄bus inſidebāt. Erat aūt baſis ī inferiori ꝑte ī lōgitudine ꝛ latitudine habēs q̄ttuor cubitos ꝑ quadrū.in altitudine ꝟo triū cubitoꝝ Et aſcēdēdo paulatim anguſtata vſqꝫ ad cubitū ꝛ dimidiū iuxta q̄ntitatē fūdi ipiꝰ luterꝭ

Cubitus tripliciť dicitur Vel ipa flexura brachij. vel menſura ab inde vſqꝫ ad extremitatem digitorum. Vel ab vna manu vſqꝫ ad aliam expaſſis manibꝫ Diciꝰ ē aūt cubitus qꝛ cibos ſumendo in ipſo cubamus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN